

Protocol voor het wassen van de handen, hygiëne, het voorkomen van darmklachten

Jan 2019

Anita Croeze

Pluit 12

9801MP Zuidhorn

Tel: 06-49844490

Handen wassen

Regels voor preventie van ziekte en het omgaan met kinderen die ziek zijn, worden opgesteld door de kinderopvang. Kinderen kunnen ziek aankomen of ziek worden op het dagverblijf.

Het is wenselijk dat een kinderdagverblijf het beleid bespreekt en een schriftelijke uitleg omtrent hygiëne meegeeft aan de ouders. Ook voor het personeel zijn schriftelijke regels noodzakelijk. Dit artikel is gericht op de regels die het voorkomen van contact met ontlasting betreffen.

Preventie

Kleine kinderen hebben intensief lichamelijk contact met elkaar. Kinderen in de kinderopvang worden vaker ziek, zij hebben eerder darmklachten. Wanneer zij een besmettelijke aandoening hebben, kunnen zij elkaar besmetten. De werknemers van het dagverblijf hebben de taak om de overdracht van besmettelijke aandoeningen te voorkomen. Zij moeten goed geïnstrueerd worden over de juiste manier van handen wassen, het verschonen van luiers, toiletgebruik van kinderen en henzelf, voedselbereiding en tafelmanieren.

Het schoonhouden van oppervlakten

Darminfecties treden op nadat schadelijke organismen rechtstreeks in de mond terecht zijn gekomen, meestal door middel van de handen of indirect via voedsel of besmette voorwerpen. Om darmklachten te voorkomen zijn maatregelen nodig. Preventie komt neer op het vermijden van contact met ontlasting.

Men kan dat bereiken door:

Het schoonhouden van deurknoppen en kranen,

Handen te wassen voor het eten,

Handen te wassen voor het bereiden van het eten,

Het schoonhouden van voorwerpen en oppervlakten, bijvoorbeeld de tafels.

Handen

De belangrijkste factor in de bestrijding van overdraagbare ziekten is het zorgvuldig wassen van de handen van kinderen en het personeel.

Maar dat is niet afdoend daar kinderen die luiers dragen ontlasting aan hun handen kunnen hebben. Kranen en deurknoppen, tafels en voorwerpen die door tal van kinderhanden worden aangeraakt, bevatten ontlastingssporen.

Maatregelen

Het geschreven handenwasprotocol boven wastafels hangen en het moet goed zichtbaar zijn.

1. Kinderen moeten altijd de handen wassen na gebruik van het toilet en voor gebruik van een

maaltijd.

2. Hun verzorgers moeten altijd handen wassen na gebruik van het toilet, toiletbezoek van een kind en het verschonen van luiers.
3. Kranen, deurknoppen, tafels en voorwerpen moeten worden schoongehouden.

Toilet

Kiest men voor een po of een opleg bril dan is het noodzakelijk deze na elk gebruik te ontsmetten. De verzorger moet daarna goed de handen wassen.

Gebruikt men een laag toilet dan moet men zich ervan bewust zijn dat er vaak ontlasting op de bril terechtkomt en het kind deze al gauw aanraakt.

De verzorger helpt met het afvegen van de billen.

Zowel de handen van het kind als die van de verzorger zullen daarna in veel gevallen ontlastingsdeeltjes bevatten die worden overgebracht op de drukknop van de doorspoelbak. Zeker nadat het toilet een tiental malen is gebruikt, zal de drukknop van de spoelbak ontlastingsporen bevatten.

Meisjes kunnen een blaasontsteking opdoen via het toilet. Van de 350 kinderen werd het verschil gemeten tussen gebruik van een schone toiletring en een niet schoongemaakt toilet. In de schone groep deed 8% bacteriën op; in de niet schone groep was dat 24%. Een plastic opzet toilet op de hoogte van het kind nodigt uit dat de zitting met de hand wordt aangeraakt.

De kraan en de deurknop

Het is wereldwijd een bekend feit dat men besmet raakt via de deurknop van het toilet.

Minder bekend is dat ook de kraan een besmettingsbron is.

De verzorger en het kind moeten de handen wassen.

Het standaard advies om dagelijks of tweemaal per dag de kranen schoon te maken, is niet afdoend.

Na het wassen van de handen mag de kraan niet meer worden aangeraakt.

Een kraan met een sensor is een goede investering.

Het is wenselijk dat de wastafel zich niet bevindt in het toilet daar de deurknop van het toilet niet schoon is. Men kan niet eerst de handen wassen en dan de vieze deurknop aanraken. Ontlasting kan overgebracht worden via de deurknop of eventueel het lichtknopje.

Je kan dit vermijden door de deurknop aan te raken met papier in de hand.

Handen wassen

1. Handen wassen met warm water, 20 seconden handen grondig met zeep beide kanten van de handen inzepen, tussen de vingers en de polsen wassen. Zorg ervoor dat er bubbels zichtbaar zijn.

2. Gebruik een stukje goede zeep of vloeibare zeep uit een pompdispenser die goed schuimt.

Vloeibare zeep schuimt vaak niet genoeg, waardoor de handen minder goed worden gewassen. Ook moet het zeepeinde niet wordt aangeraakt met de hand.

3. Niet alle jonge kinderen vinden het leuk om de handen te wassen. Zing een liedje, maak er een spel van om bubbels te produceren. Wees geduldig en help kinderen om van het wassen een gewoonte te maken.

4. Goed afspoelen met warm, stromend water. Laat de kraan lopen totdat de handen zijn afgedroogd. Daar tientallen kinderhanden de kraan aanraken, vormt deze een belangrijke bron van besmetting.
5. Na het handen wassen worden de handen met een papieren wegwerpdoek afgedroogd – geen stoffen doek.
6. Gebruik datzelfde papieren doekje om de kraan af te sluiten.
7. Een volwassene moet aanwezig zijn bij het wassen. Kinderen kunnen een krukje gebruiken bij een volwassen formaat wastafel. Ook bij een lage kinderstafel moet altijd een volwassene aanwezig zijn om ervoor te zorgen dat de handen goed worden gewassen, de kraan niet wordt aangeraakt en om ervoor te zorgen dat de wasbak en de kraan schoon zijn. Het kind zal vaak ontlasting aan de handen hebben en brengt dit over op de kraan.
8. De deurknop van het toilet moet niet worden aangeraakt na het wassen van de handen. Gebruik geen ontsmettende wegwerphanddoekjes, dit werkt niet zo goed als water en zeep. Ze kunnen worden gebruikt in noodgevallen (op excursie bijvoorbeeld) maar nooit als vervanging voor het wassen met water en zeep.

Voeding en bereiding

Personeel wast voor het bereiden van voedsel de handen. Het is van belang dat er een aparte wasgelegenheid is om handen te wassen voordat voedsel wordt aangeraakt, dus niet de kraan van de luierkamer of het toilet gebruiken.

In een Noors kinderdagverblijf had een groot deel van de kinderen darmklachten. Het bleek dat 44% besmet was met de darmparasiet *Giardia lamblia*. De bron lag bij de verzorging. Het bleek dat de kranen van de luierkamer *G.lambli*a bevatten. De kraan werd gebruikt om water te tappen en zo kwamen de parasieten in het drinkwater terecht.

Dit voorbeeld geeft aan hoe belangrijk het is dat de kraan die wordt gebruikt voor het handen wassen niet gebruikt moet worden voor drinkwater of het wassen van groenten.

Kinderen, volwassenen en tafeldekken

Niet lang geleden werden de tafels voor elke maaltijd afgeruimd en bedekt met een schoon tafellaken. De handen moesten gewassen worden voor het dekken en het bestek mocht alleen met schone handen worden aangeraakt. Ook in restaurants leert men het bestek niet aan te raken, het is meestal gewikkeld in een servet.

Uit pedagogisch oogpunt is het goed dat kinderen leren mee te helpen met het dekken van de tafel. Tal van websites van kinderdagverblijven schrijven hierover. Zij helpen om bekers uit de keuken halen, eten te bereiden en de tafel te dekken. Dit brengt een risico met zich mee. Je moet er zeker van zijn dat alle handen schoon zijn. De handen moeten worden gewassen voordat zij helpen met tafeldekken. Hiervoor is een aparte wasgelegenheid nodig, daar zij hun handen niet in de keuken of het toilet mogen wassen.

Het voedsel moet niet door anderen worden aangeraakt en de maaltijd moet op het bord blijven liggen, niet op de ongedekte tafel.

Geen ontsmettende doekjes

Gebruik geen ontsmettende wegwerphanddoekjes, deze werken niet zo goed als water en zeep. Ze kunnen worden gebruikt in noodgevallen (op excursie bijvoorbeeld) maar nooit als vervanging voor een goede handwas. De doekjes kunnen eventueel gebruikt worden voor het ontsmetten van de kraan.

De kraan en de deurknop

1. Wasruimte.

Het is van belang dat de wastafel zich niet bevindt in het toilet. Het beste is een aparte wasgelegenheid. Ten eerste is het toilet meestal te klein voor een goede maat wastafel. In de tweede plaats is de deurknop van het toilet niet schoon. Men moet niet met schone handen een vieze deurknop aanraken.

2. Kraan.

Het standaard advies om dagelijks of twee maal per dag de kranen schoon te maken, is niet afdoend. De kraan bevat ontlasting en vormt een besmettingsbron. Na het wassen van de handen moet de kraan niet met de blote hand, maar met een papieren doekje worden dichtgedaan aangeraakt. Een kraan met een sensor is een goede investering.

3. Deurknop.

Het is wereldwijd een bekend feit dat men besmet kan raken via de deurknop van het toilet. Ontlasting kan ook overgebracht worden via het lichtknopje.

De maaltijd

Kinderen moeten hun handen wassen voor het aan tafel gaan en zij mogen hun handen niet in de keuken of het toilet wassen.

Als er gegeten wordt van de tafels waar kinderen ook aan spelen, is het van belang dat het oppervlak schoongemaakt is of bedekt met een kleed of papier.

Kinderen mogen het eten van anderen niet aanraken of van bestek wisselen. Voedsel dat op de grond valt, mag niet worden opgegeten. Ook de kinderen zelf mogen niet eten terwijl zij op de grond zitten.

Wanneer kinderen om medische redenen, allergieën of een parasitaire infectie een speciaal dieet hebben, moet worden opgelet dat zij geen andere voeding binnenkrijgen.

